

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Understanding delinquent development from childhood into early adulthood in early onset offenders

Hazebroek, B.C.M. van

Citation

Hazebroek, B. C. M. van. (2021, May 27). *Understanding delinquent development from childhood into early adulthood in early onset offenders*. Meijers-reeks. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3180987>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3180987>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <https://hdl.handle.net/1887/3180987> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Hazebroek, B.C.M. van

Title: Understanding delinquent development from childhood into early adulthood in early onset offenders

Issue Date: 2021-05-27

Samenvatting (Dutch summary)

EEN ONDERZOEK NAAR DE AARD EN VERKLARING VAN DE LANGETERMIJNONTWIKKELING VAN DELINQUENT GEDRAG VAN KINDEREN MET EEN POLITIECONTACT

ACHTERGROND EN DOEL

Het criminele gedrag van de meeste personen is slechts van korte duur. Echter, een kleine groep daders vertoont frequent en langdurig crimineel gedrag. Dergelijke persistente daders beginnen vaak al op jonge leeftijd met het vertonen van delictgedrag. Tot op heden ontbreekt echter adequate kennis over de langetermijnontwikkeling van delictgedrag van kinderen die op jonge leeftijd in contact komen met politie, vanwege een gebrek aan justitiële gegevens over zeer jonge kinderen, en het ontbreken van longitudinale gegevens om die kinderen prospectief voor een lange periode te volgen. Om die reden resteert de vraag of kinderen met een politiecontact voorbestemd zijn om persistent delinquente gedragspatronen te ontwikkelen. Of kunnen zelfs de jongste kinderen in contact met politie opgroeien tot sociaal en conformerende volwassenen? En als sprake is van heterogeniteit in de delinquente ontwikkeling, welke kinderen stoppen dan met het plegen van delicten? En welke kinderen zetten het delictgedrag met een bepaalde frequentie voort? Antwoord op deze vragen is van belang om op juiste wijze te kunnen reageren op kinderen die vanwege delictgedrag in contact komen met politie, om zo een potentieel lange criminele carrière te voorkomen.

Dit proefschrift beoogt inzicht te geven in de langetermijnontwikkeling van delinquent gedrag van kinderen met een politiecontact. Een deel van dit proefschrift is gericht op de beschrijving van ontwikkelingspaden van delinquent gedrag van deze kinderen en de rol van specifieke risicofactoren. Het andere deel van dit proefschrift heeft ten doel om variatie in ontwikkelingspaden van delinquent gedrag te verklaren op basis van mogelijke clusters en wederzijds versterkende effecten van risicofactoren uit verschillende levensdomeinen, waaronder individu, familie, leeftijdsgenoten, school en buurt.

In de empirische hoofdstukken is gebruik gemaakt van data van de *Dutch Childhood Arrestees Study* (Hoofdstuk 3, 4, en 5). Deze data bevatten informatie over ruim 700 kinderen die tussen 2000 en 2006 vanwege het vertonen van delictgedrag onder de twaalf jaar voor het eerst door de politie zijn geregistreerd. Een belangrijk voordeel is dat er informatie aanwezig is over delict-

gedrag van kindertijd tot in de vroege volwassenheid, evenals gedetailleerde gegevens over blootstelling aan risicofactoren in de verschillende levensdomeinen. Deze unieke data zijn uitermate geschikt om de langetermijnontwikkeling van kinderen met een politiecontact in kaart te brengen, evenals de rol van risicofactoren uit verschillende levensdomeinen te bestuderen.

Resultaten

Aangezien het samenspel van risicofactoren in verschillende levensdomeinen centraal staat in dit proefschrift, geeft het eerste inhoudelijke hoofdstuk (Hoofdstuk 2) een overzicht van literatuur over interacties tussen biologische factoren en sociale- en omgevingsinvloeden gerelateerd aan antisociaal gedrag. In dit hoofdstuk is aandacht besteed aan twee biologische factoren, te weten peri- en prenataal risico (waaronder prenatale blootstelling aan alcohol en drugs) en psychofysiologisch functioneren (de intensiteit waarmee het lichaam reageert op stressvolle situaties). De resultaten van 50 geïnccludeerde wetenschappelijke onderzoeken tonen samen aan dat biologisch kwetsbare kinderen vooral een verhoogd risico hebben om antisociaal gedrag te ontwikkelen als zij worden blootgesteld aan risicovolle sociale- of omgevingsinvloeden, waaronder blootstelling aan ouders met psychische problemen en het wonen in achterstandswijken. Daarnaast blijkt dat deze biosociale interactie met name verband houdt met ernstig, gewelddadig en persistent antisociaal gedrag. Ten slotte toont Hoofdstuk 2 aan dat dit met name geldt voor mannen.

In Hoofdstuk 3 is de langetermijnontwikkeling van delinquent gedrag van kinderen met een politiecontact in kaart gebracht. In aanvulling daarop is onderzocht in hoeverre specifieke socio-demografische en buurtkenmerken verband houden met delinquente ontwikkelingspaden. De volgende zes groepen konden onderscheiden worden op basis van politieregistratiegegevens over pleegfrequentie en type delict gepleegd in de leeftijd van 12 tot 25: 1) *niet-recidivisten* (51%), 2) *sporadische recidivisten* (25%) met slechts één of een enkele registratie tussen de leeftijd van 12 en 25, 3) *laag-frequente recidivisten* (8%) met gemiddeld één registratie per twee à drie jaar en een piek in delinquente activiteit rond de leeftijd van 18 jaar, 4) *gemiddeld-frequente recidivisten* (10%) met gemiddeld één registratie per jaar en meer registraties voor het plegen van geweldsmisdrijven dan de sporadische recidivisten, 5) *hoog-frequente laat-piekende recidivisten* (3%) met bijna twee registraties per jaar en een piek in pleegfrequentie rond de leeftijd van 22 jaar, en 6) *hoog-frequente vroeg-piekende recidivisten* (3%) met gemiddeld ruim twee registraties per jaar, en een piek in delinquente activiteit rond de leeftijd van 18 jaar, waarna deze groep relatief vaak geweldsmisdrijven gaat plegen. Vergeleken met de niet-recidivisten, zijn de laag-frequente recidivisten vaker man en niet-westers, en de hoog-frequente recidivisten vaker afkomstig uit buurten met een lage sociaaleconomische status.

In Hoofdstuk 4 is achterhaald in hoeverre het verloop van delinquent gedrag van kinderen met een politiecontact verklaard kan worden op basis van blootstelling aan combinaties van risicofactoren in de kindertijd. Op basis

van politiegegevens omtrent pleegfrequentie kunnen vijf groepen onderscheiden worden: niet-recidivisten (55%), laag-frequente recidivisten met een afnemend delictpatroon (14%), laag-frequente recidivisten met een persistent delictpatroon (18%), hoog-frequente recidivisten met een afnemend delictpatroon (5%), en hoog-frequent recidivisten met een persistent delictpatroon (8%). Op basis van blootstelling aan combinaties van risicofactoren konden drie risicoprofielen onderscheiden worden: 1) een impulsieve groep met relatief weinig andere problemen (*impulsieve groep*, 31%), 2) een cognitief beperkte groep wonende in achterstandswijken en relatief weinig problemen in het gezin en met leeftijdsgenoten (*cognitieve- en buurt-probleem groep*, 48%), en 3) een groep met problemen in alle levensdomeinen (*multi-probleem groep*, 21%). De impulsieve groep is het minst geneigd om persistent delinquent gedrag te vertonen. De cognitieve- en buurt-probleem groep ontwikkelt het vaakst hoog-frequent en persistent delictgedrag, terwijl de multi-probleem groep het vaakst laag-frequent en persistent delictgedrag vertoont.

In Hoofdstuk 5 is onderzocht in hoeverre veranderingen in relaties met familie, leeftijdsgenoten en school verband houden met veranderingen in de frequentie van zelfgerapporteerd delictgedrag van kinderen met een politiecontact. In Hoofdstuk 5 is tevens nagegaan of het verband tussen veranderingen in sociale invloeden en pleegfrequentie afhankelijk is van blootstelling aan peri- en prenataal risico. De resultaten toonden aan dat verandering in relaties met ouders geen verband houdt met verandering in de mate van delictgedrag. Verdere analyses wezen uit dat kinderen vaker delinquent gedrag vertonen in de jaren dat zij meer delinquente vrienden hebben. Ten slotte toonde Hoofdstuk 5 aan dat een afname van betrokkenheid bij school verband houdt met een toename in delictgedrag bij biologisch kwetsbare kinderen, terwijl dit voor biologisch niet-kwetsbare kinderen niet het geval is.

CONCLUSIE

Concluderend blijkt dat de meeste kinderen met een politiecontact niet terugkomen in de politiestatistieken gedurende de follow-up. Deze bevinding toont aan dat kinderen met een politiecontact niet voorbestemd zijn om een persistent delinquent ontwikkelingspad te volgen. In tegenstelling, de meeste kinderen komen niet meer in aanraking met de politie. Bovendien is de delinquente ontwikkeling van de recidivisten zeer heterogeen, variërend van een groep die sporadisch en met afnemende mate delictgedrag vertoont tot een groep die zeer frequent en persistent delictgedrag vertoont tot in de vroege volwassenheid. Jongens, kinderen met een niet-westerse achtergrond, en kinderen uit buurten met een lage sociaaleconomische status behoren vaker tot de recidivisten dan tot de niet-recidivisten. De specifieke factoren sekse, etniciteit, en buurtkenmerken kunnen echter niet verklaren in welk ontwikkelingspad de recidivisten terecht komen. Daarvoor blijkt het bestuderen van

combinaties van factoren noodzakelijk. De bevindingen van dit proefschrift benadrukken dan ook het belang van het includeren van risicofactoren uit verschillende levensdomeinen in onderzoek naar de langetermijnontwikkeling van delinquent gedraging. Het gezamenlijke effect van blootstelling aan risico in verschillende domeinen is complexer gebleken dan enkel de som van risicofactoren. Uit de resultaten komt namelijk naar voren dat combinaties van risicofactoren verschillen in het verloop van delictgedrag tussen personen kunnen verklaren, evenals veranderingen in pleegfrequentie binnen personen over tijd. Zo tonen de resultaten aan dat kinderen met een laag intelligentie-niveau afkomstig uit achterstandswijken vaker hoog-frequent en persistent delictgedrag vertonen dan kinderen met relatief weinig problemen in alle levensdomeinen.

BELEIDS/PRAKTIJKAANBEVELINGEN

Uit huidig onderzoek is gebleken dat kinderen met een politiecontact worden gekenmerkt door verschillende risicoprofielen die om een aparte aanpak vragen. De heterogeniteit aan problemen en risico op recidive zoals gerapporteerd in dit proefschrift benadrukken dan ook het belang van het kunnen bieden van interventies die passen bij de specifieke problemen van het kind, zodat per kind op de meest passende wijze gereageerd kan worden op een eerste politiecontact.

Het bepalen van een passende interventie dient gebaseerd te zijn op een waardering van blootstelling aan risico in verschillende levensdomeinen. De mate van risico in verschillende levensdomeinen blijkt namelijk verband te houden met variatie in delinquente gedragspatronen tot in de vroege volwassenheid. Zo blijkt dat kinderen met relatief weinig problemen in alle levensdomeinen het delictgedrag vermoedelijk niet voortzetten. Voor deze groep kinderen zou een korte groepsinterventie op school of in de buurt volstaan. Tegelijkertijd laten de bevindingen ook zien dat kinderen met problemen in meerdere levensdomeinen mogelijk persistent delictgedrag ontwikkelen. Deze bevinding benadrukt het belang van vroegtijdig ingrijpen om te voorkomen dat jonge, nog niet strafbare kinderen zich ontwikkelen tot persistente daders. Als kinderen met een politiecontact multiproblematiek ervaren, wordt kind en ouders/verzorgers idealiter een multimodale interventie aangeboden, waarbij aan de hand van 1-op-1 begeleiding gewerkt kan worden aan problemen van het kind, binnen de familie, met leeftijdsgenoten en op school. Dergelijke interventies dienen nadrukkelijk toegankelijk te zijn voor kinderen met een licht verstandelijke beperking, aangezien de resultaten wijzen op verhoogd risico op persistent delictgedrag bij de groep kinderen met een laag IQ, wonende in achterstandswijken. Aangezien dit proefschrift verder heeft aangetoond dat de frequentie van delictgedrag mogelijk toeneemt bij een toename in spijbelgedrag en vriendschappen met delinquente leeftijdsgenoten, lijkt het

zinnig om in de klinische praktijk te proberen de band met school en pro sociale leeftijdsgenoten te versterken.

AANBEVELINGEN VOOR TOEKOMSTIG ONDERZOEK

Met dit proefschrift is een belangrijke stap gezet in het onderzoek binnen de ontwikkelingscriminologie door de langetermijntoewikkeling van delictgedrag van kinderen met een politiecontact te bestuderen, en bijbehorende verklarende clusters van risicofactoren te onderzoeken. Echter, belangrijke onderzoeksvragen reteren die aandacht behoeven in toekomstig onderzoek. Hieronder volgen enkele aanwijzingen voor vervolgonderzoek die voortvloeien uit de studies gepresenteerd in dit proefschrift.

Een aanbeveling voor toekomstig onderzoek is om informatie over (buit-)strafrechtelijke interventies te verzamelen. Bevindingen gepresenteerd in dit proefschrift tonen aan dat de meeste kinderen met een politiecontact een waaier aan problemen ervaren. Het is daarom aannemelijk dat ouders, scholen, de Raad voor de Kinderbescherming en andere professionals hebben geprobeerd de delinquente ontwikkeling van het kind zoveel mogelijk te beperken. De delinquente ontwikkelingspaden zoals gepresenteerd in dit proefschrift zijn mogelijk mede het gevolg van dergelijke inspanningen. Door informatie over interventies te verzamelen kan meer inzicht worden verkregen in de redenen waarom kinderen bepaalde delinquente ontwikkelingspaden volgen. Tevens is het includeren van beschermende factoren, zoals vriendschappen en liefdesrelaties met niet-delinquente leeftijdsgenoten, aan te bevelen. Dit kan leiden tot een betere duiding van de relatie tussen sociale- en omgevingsinvloeden en delinquente gedragspatronen.

Vervolgonderzoek is ook nodig om enkele nieuwe onderzoeksvragen te adresseren. Zo zou toekomstig onderzoek gericht kunnen zijn op het ontwikkelen van modellen die toekomstig delictgedrag op individueel niveau voorspellen in plaats van op groepsniveau, wat de relevantie van onderzoeksresultaten voor individuele behandelplannen zou vergroten. Daarnaast zou het interessant zijn om te onderzoeken of het gebruik van risicoprofielen ook kan helpen bij het verklaren van de ontwikkeling van drugs- en alcoholmisbruik, aangezien delinquent gedrag in de kindertijd verband houdt met een reeks deviant gedragingen in de adolescentie en volwassenheid.

Hoewel vervolgonderzoek aan te bevelen is, kan op basis van dit proefschrift in ieder geval worden vastgesteld dat kinderen met een politiecontact aanzienlijke heterogeniteit vertonen in hun recidivepatronen, en dat het bestuderen van combinaties van risicofactoren uit meerdere levensdomeinen ons begrip van de heterogene ontwikkeling van delinquent gedrag op de lange termijn vergroot. Het is daarom van groot belang om kennis vanuit de sociologische, biosociale, en ontwikkelingscriminologie te integreren om tot een meer

omvattende verklaring van (variatie in) de ontwikkeling van delinquent gedrag te komen.